

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT 629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04 UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT.24
ZESPÓŁ REALIZACJI 00 - 503 W A R S Z A W A
BADAŃ 621 - 07 - 57, 628 - 90 - 17 TELEFAX 629 - 40 - 89
INTERNET: <http://www.korpo.pol.pl/cbos> E-mail: cbos@pol.pl

BS/29/25/94

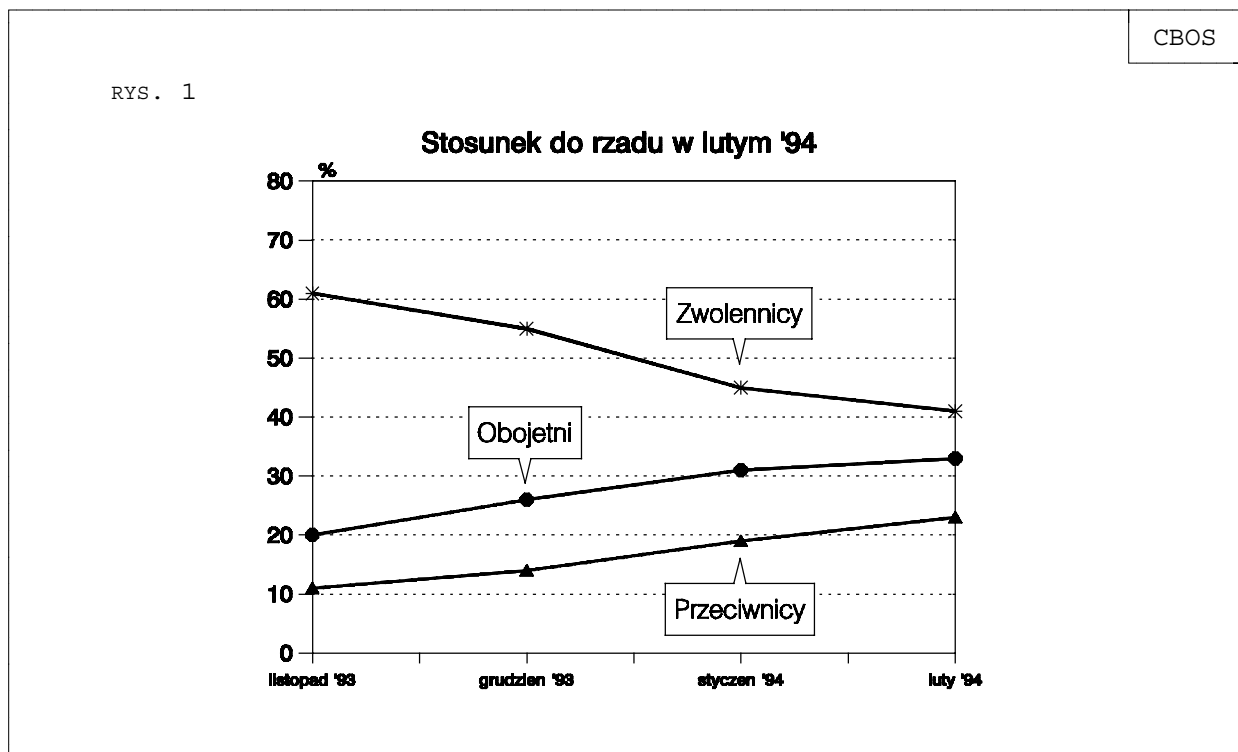
STOSUNEK DO RZĄDU W LUTYM'94

KOMUNIKAT Z BADAŃ

WARSZAWA, LUTY '94

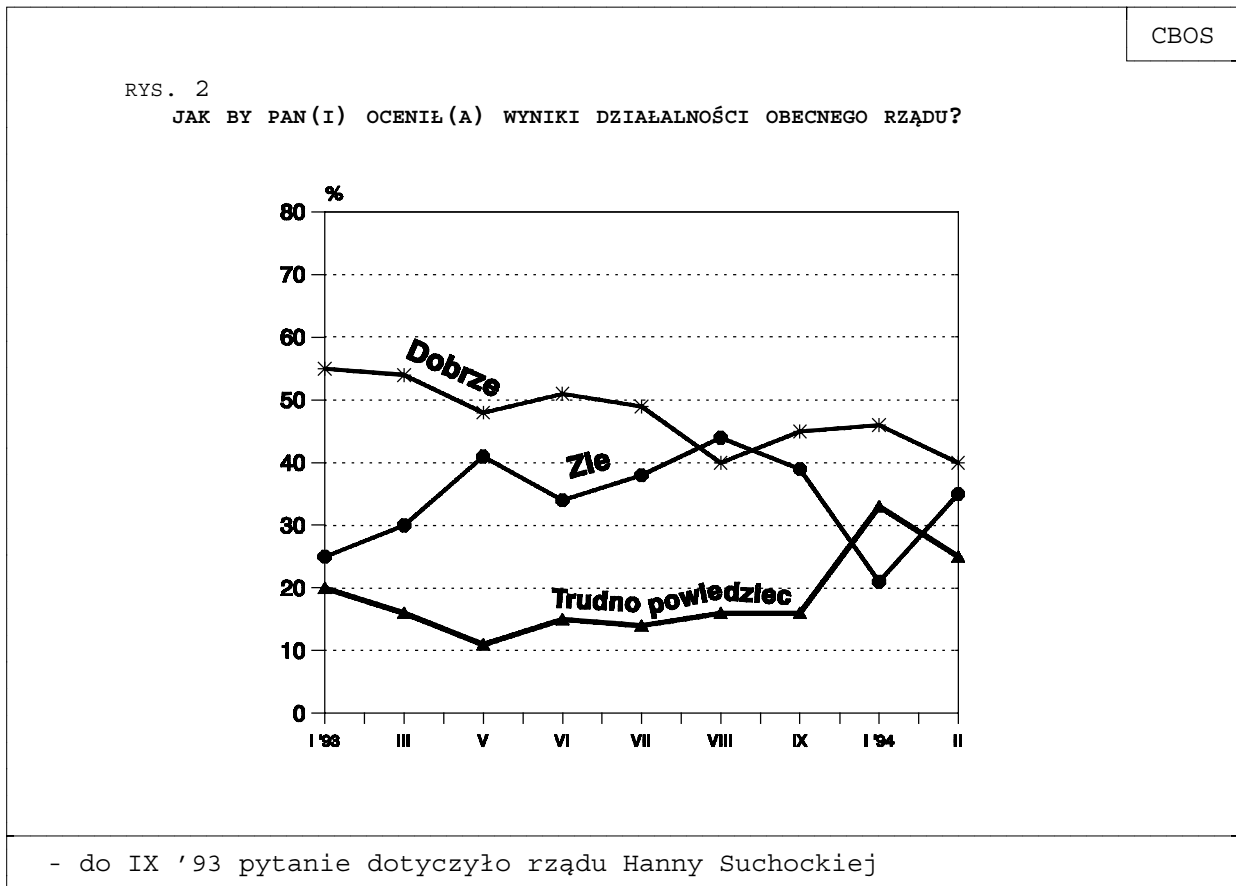
PRZEDRUK MATERIAŁÓW CBOS W CAŁOŚCI LUB W CZĘŚCI ORAZ WYKORZYSTANIE DANYCH EMPIRYCZNYCH
JEST DOZWOLONE WYŁĄCZNIE Z PODANIEM ŹRÓDŁA

Wraz z ogólnym pogorszeniem się nastrojów społecznych, w okresie między połową stycznia a połową lutego bieżącego roku, nastąpił dalszy wzrost społecznego krytycyzmu zarówno wobec rządu, jak i osoby premiera. Dodać trzeba, że sondaż¹ przeprowadzony był po konflikcie w łonie koalicji, związanym z dymisją wicepremiera Borowskiego. W porównaniu ze styczniem '94 tempo spadku liczby zwolenników obecnego rządu uległo pewnemu wyhamowaniu. Wzrosła natomiast liczba osób deklarujących obojętność wobec niego. Zmienił się skład społeczny zwolenników rządu. Ubyło wśród nich rolników i robotników niewykwalifikowanych, a przybyło inteligencji i pracowników umysłowych. Obecnie jako zwolennicy rządu najczęściej deklarują się pracownicy umysłowi niższego szczebla (szczegółowe dane zawierają tabele aneksowe). Być może oznacza to, że zwolennikami rządu przestają być ci, którzy wiązali z nim nadzieje na szybką poprawę, a stają się ci, którzy obawiali się zbyt radykalnej zmiany kursu polityki gospodarczej.

¹ Badanie "Aktualne problemy i wydarzenia" (45) przeprowadzono w dniach 11-15 lutego '94 na 1198-osobowej reprezentatywnej próbie losowej dorosłych mieszkańców kraju.

Wyraźnie pogorszyła się ogólna ocena pracy rządu - przyrost ocen negatywnych wyniósł aż 14 punktów procentowych. Obecnie liczby ocen negatywnych i pozytywnych są zbliżone.

Niezależnie od oceny ogólnej, badani oceniali - według czteropunktowej skali: od bardzo dobrze do niedostatecznie - działalność rządu w dziesięciu wybranych dziedzinach.

Tabela 1

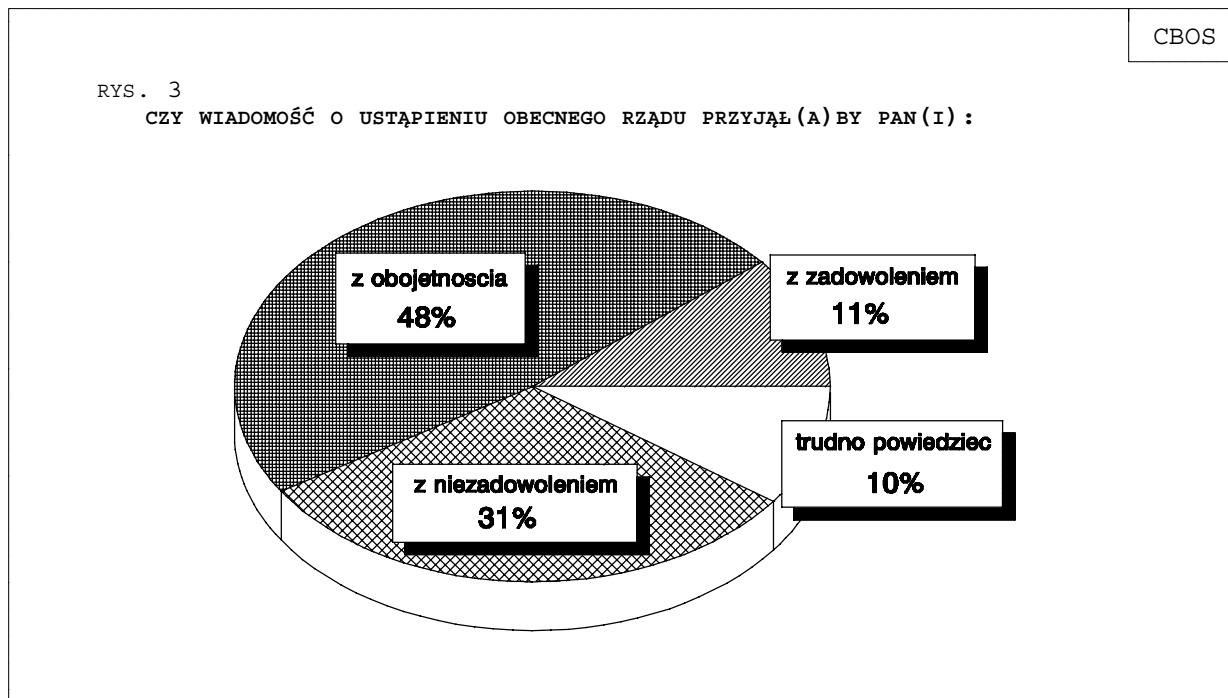
w procentach

Jak Pan(i) ocenia działalność rządu w dziedzinie:	Ocena			
	dobrze*	dostatecznie	niedostatecznie	trudno powiedzieć
- polityki zagranicznej	31	30	11	28
- polityki informacyjnej**	20	37	28	15
- kierowania państwem	16	48	19	16
- polityki rolnej	16	35	30	19
- szkolnictwa, oświaty	14	40	34	12
- opieki socjalnej***	12	31	47	10
- opieki zdrowotnej	11	34	46	9
- zwalczania przestępczości i zapewnienia bezpieczeństwa obywateli	9	32	49	10
- gospodarczej	8	53	27	12
- właściwego gospodarowania pieniędzmi publicznymi	7	32	42	19

* Oceny bardzo dobre nie przekroczyły w żadnym przypadku 2%. Zostały zsumowane z dobrymi.
 ** Pytanie brzmiało: "Informowania obywateli o stanie kraju i pracy rządu".
 *** Pytanie brzmiało: "Opieki nad ludźmi najbardziej potrzebującymi pomocy".

Politykę informacyjną rządu najgorzej oceniły osoby z wyższym wykształceniem (56% ocen niedostatecznych), politykę rolną - rolnicy (49% ocen niedostatecznych), opiekę zdrowotną i opiekę socjalną - pracownicy umysłowi (odpowiednio 62% i 56% ocen niedostatecznych), działalność w dziedzinie oświaty - inteligencja (56% ocen niedostatecznych), działalność w dziedzinie gospodarczej, gospodarowania pieniędzmi publicznymi i polityki zagranicznej - pracownicy fizyczno-umysłowi (odpowiednio 37%, 57% i 17% ocen niedostatecznych). Jeśli chodzi o oceny dotyczące kierowania państwem i zapewnienia bezpieczeństwa obywateli, rozkład odpowiedzi był mniej więcej równomierny.

Mimo tych surowych ocen tylko 11% badanych przyjąłoby z zadowoleniem ustąpienie obecnego rządu. Niemal trzykrotnie więcej byłoby z tego niezadowolonych. Dominuje jednak w tej sprawie obojętność.

Niezadowolone z ewentualnego upadku rządu najczęściej wyrażali rolnicy (42%), prywatni przedsiębiorcy (37%) i inteligencja (35%). Ankieterzy deklarowali je tym częściej, im wyższy był poziom ich dochodów.

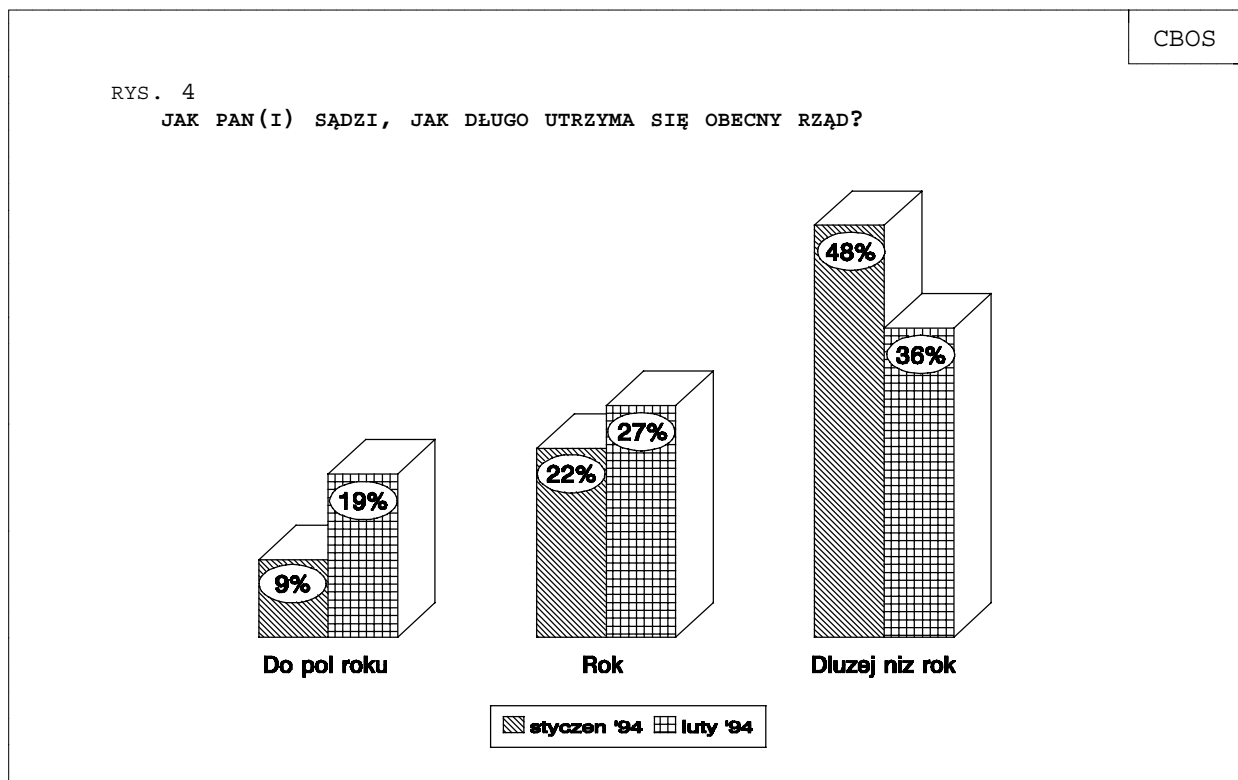
Odpowiadając na inne pytanie, dwie trzecie badanych jako najbardziej pożądane rozwiązanie wymieniło pozostanie obecnego rządu u władzy.

CBOS

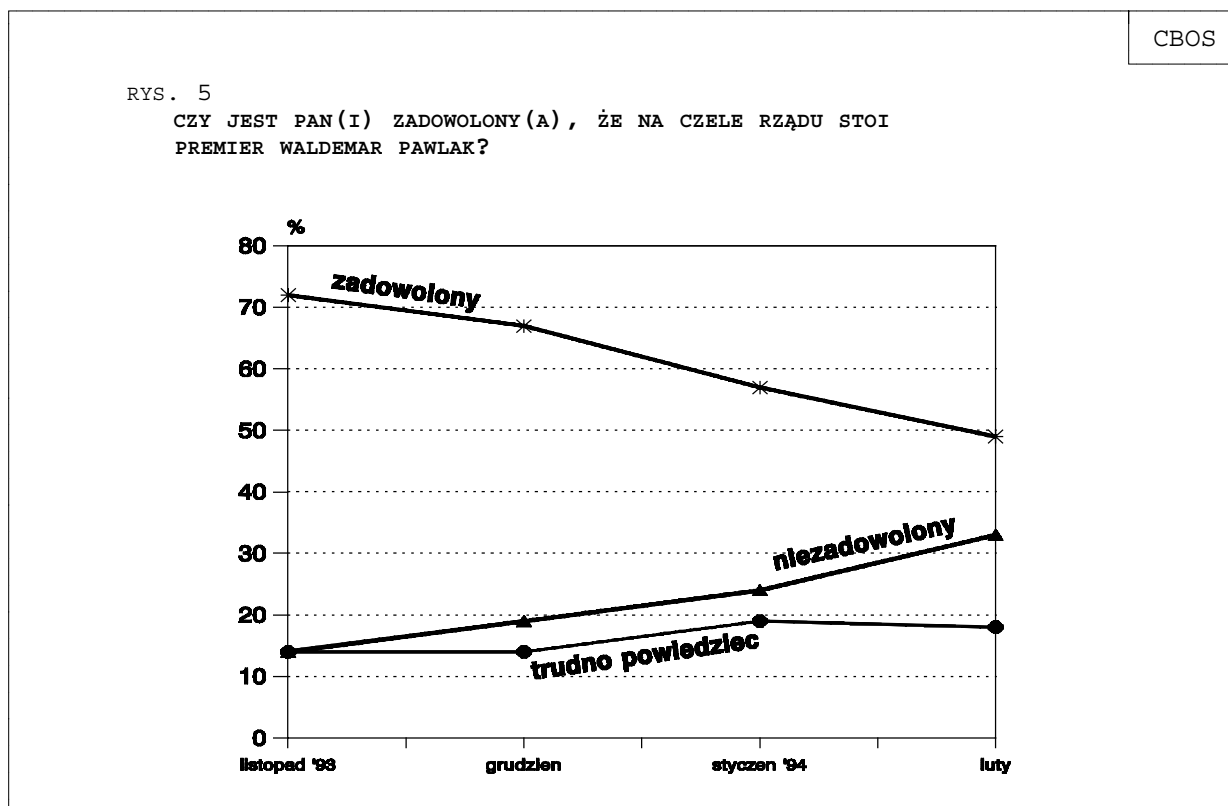
Które z poniższych rozwiązań byłoby, Pana(i) zdaniem, najbardziej pożądane w obecnej sytuacji?

	maj '93	lutym '94
<u>Pozostanie obecnego rządu u władzy</u> w nie zmienionym składzie	5%	26%
	} 46%	} 62%
<u>Pozostanie obecnego rządu u władzy,</u> ale niektórzy ministrowie zmienieni	41%	36%
<u>Utworzenie nowego rządu</u> zarówno z partii obecnie rządzących, jak i opozycyjnych	13%	13%
<u>Utworzenie nowego rządu</u> przez prezydenta	6%	8%
<u>Ogłoszenie nowych wyborów parlamentarnych</u>	31%	11%
Trudno powiedzieć	4%	6%

Ostatni spór w łonie koalicji nadszarpnął wiarę w stabilność rządu - dwukrotnie wzrosła w porównaniu ze styczniem liczba badanych nie rokujących obecnemu gabinetowi urzędowania dłuższego niż pół roku. Liczba osób przewidujących, że utrzyma się on dłużej niż rok spadła o jedną trzecią.

Liczba osób zadowolonych, że na czele rządu stoi Waldemar Pawlak nie przekracza już połowy badanych (zadowolenie zmniejszyło się o 9 punktów procentowych).

Zadowolenie z osoby premiera deklarują nadal najczęściej rolnicy (79%), najrzadziej - prywatni przedsiębiorcy i inteligencja.

★
★ ★

Po okresie nadziei, wiązanych z dojściem do władzy nowych partii i osób, obecnie wzrasta krytycyzm zarówno wobec polityki rządu, jak i osoby premiera. Mimo to społeczeństwo nie chce istotnych zmian politycznych i pragnie stabilizacji. Pewne sygnały mogą być zapowiedzią wymiany bazy społecznej rządu - zaczynają mu udzielać poparcia środowiska zainteresowane w stabilności władzy, jak kadra kierownicza, ludzie lepiej sytuowani. Rolnicy nadal popierają premiera, w mniejszym zaś stopniu - rząd, szczególnie krytycznie natomiast odnoszą się do polityki rolnej państwa.

A N E K S

PODZIAŁ NA REGIONY W BADANIACH CBOS

1. Region północny:

09 woj. elbląskie
10 woj. gdańskie
17 woj. koszalińskie
26 woj. olsztyńskie
39 woj. słupskie
41 woj. szczecińskie

2. Region zachodni:

11 woj. gorzowskie
12 woj. jeleniogórskie
20 woj. legnickie
45 woj. wałbrzyskie
47 woj. wrocławskie
49 woj. zielonogórskie

3. Region środkowozachodni:

05 woj. bydgoskie
13 woj. kaliskie
16 woj. konińskie
21 woj. leszczyńskie
29 woj. pilskie
32 woj. poznańskie
44 woj. toruńskie
46 woj. wrocławskie

4. Region środkowy:

01 woj. warszawskie
07 woj. ciechanowskie
24 woj. łódzkie
30 woj. piotrkowskie
31 woj. płockie
34 woj. radomskie
37 woj. sieradzkie
38 woj. skierniewickie

5. Region wschodni:

02 woj. bielsko-podlaskie
03 woj. białostockie
06 woj. chełmskie
22 woj. lubelskie
23 woj. łomżyńskie
28 woj. ostrołęckie
36 woj. siedleckie
40 woj. suwalskie
48 woj. zamojskie

6. Region południowo-wschodni:

15 woj. kieleckie
18 woj. krakowskie
19 woj. krośnieńskie
25 woj. nowosądeckie
33 woj. przemyskie
35 woj. rzeszowskie
42 woj. tarnobrzeskie
43 woj. tarnowskie

7. Region południowo-zachodni:

04 woj. bielskie
08 woj. częstochowskie
14 woj. katowickie
27 woj. opolskie

Tabela 1. Stosunek do obecnego rządu (%)

	Zwolen- nicy	Przeciwni- nicy	Oboję- tni	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	41	23	33	3	1198
Płeć					
Mężczyźni	44	25	29	2	538
Kobiety	38	22	36	4	660
Wiek					
do 24 lat	27	27	44	2	144
25-34	39	28	30	3	219
35-44	42	27	29	1	294
45-54	40	22	34	4	205
55-64	47	19	30	4	171
65 lat i więcej	46	13	34	7	165
Miejsce zamieszkania					
Wieś	39	21	36	4	456
Miasto do 20 tys.	45	15	38	1	142
od 21 do 100 tys.	38	25	36	1	237
101-500 tys.	39	27	29	4	217
501 tys. i więcej mieszk.	47	30	16	7	145
Region					
Północny	36	24	37	4	144
Zachodni	40	29	27	3	114
Środkowozachodni	44	19	28	9	182
Środkowy	46	27	25	2	200
Wschodni	38	21	38	3	151
Południowo-wschodni	34	22	42	2	178
Południowo-zachodni	43	23	33	1	229
Wykształcenie					
Podstawowe	39	18	38	5	412
Zasadnicze zawodowe	38	26	35	2	295
Średnie	43	24	30	3	402
Wyższe	46	36	16	2	89
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	45	30	24	1	81
Prac. umysł. niż. szczebla	52	22	26	1	119
Pracownicy fiz. - umysł.	39	25	36	0	55
Robotnicy wykwalifikowani	39	30	28	2	119
Robotnicy niewykwalifik.	28	29	42	1	80
Rolnicy	48	16	29	8	90
Prywatni przedsiębiorcy	38	32	25	4	46
Bierni zawodowo					
Renciści i emeryci	46	15	34	5	358
Uczniowie i studenci	34	21	39	5	49
Bezrobotni	27	33	38	2	117
Gospodynie domowe i inni	28	29	42	2	81
Dochody na jedną osobę					
Poniżej 750 tys. zł	33	24	40	3	234
750 tys. - 1249 tys.	40	22	33	5	312
1250 tys. - 1749 tys.	44	24	29	3	234
1750 tys. - 2249 tys.	44	21	33	2	197
2250 tys. i powyżej	43	27	27	3	200
Ocena własnych war. mater.					
Złe	37	26	34	3	572
Średnie	43	20	33	4	450
Dobre	45	23	30	2	175
Zainteresowanie polityką					
Duże	50	32	16	2	139
Średnie	47	24	26	3	553
Małe lub żadne	31	20	45	4	506
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	25	26	48	1	54
Raz w tygodniu	40	23	33	4	707
Kilka razy w roku	45	20	33	3	307
W ogóle nie uczestniczy	39	35	24	2	128
Poglądy polityczne					
Lewica	66	13	19	1	282
Centrum	42	21	34	2	369
Prawica	28	44	27	2	252
Trudno powiedzieć	25	18	49	8	294

Tabela 2. Ogólna ocena działalności rządu (%)

	Dobra	Zła	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	40	35	25	1198
Płeć				
Mężczyźni	43	35	21	538
Kobiety	37	34	28	660
Wiek				
do 24 lat	43	29	28	144
25-34	36	40	24	219
35-44	38	39	23	294
45-54	36	43	21	205
55-64	46	25	30	171
65 lat i więcej	45	27	27	165
Miejsce zamieszkania				
Wieś	45	29	26	456
Miasto do 20 tys.	38	37	25	142
od 21 do 100 tys.	42	32	27	237
101-500 tys.	32	45	23	217
501 tys. i więcej mieszk.	35	41	24	145
Region				
Północny	33	39	28	144
Zachodni	42	37	21	114
Środkowo-zachodni	42	29	29	182
Środkowy	38	35	27	200
Wschodni	47	25	28	151
Południowo-wschodni	38	40	22	178
Południowo-zachodni	40	38	22	229
Wykształcenie				
Podstawowe	42	28	30	412
Zasadnicze zawodowe	45	32	23	295
Średnie	36	40	24	402
Wyższe	34	52	13	89
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	40	45	15	81
Prac.umysł.niż.szczebła	32	43	25	119
Pracownicy fiz.- umysł.	43	38	19	55
Robotnicy wykwalifikowani	35	39	26	119
Robotnicy niewykwalifik.	45	26	29	80
Rolnicy	53	23	23	90
Prywatni przedsiębiorcy	27	55	19	46
Bierni zawodowo				
Renciści i emeryci	43	30	27	358
Uczniowie i studenci	35	24	42	49
Bezrobotni	38	41	21	117
Gospodynie domowe i inni	42	32	26	81
Dochody na jedną osobę				
Poniżej 750 tys. zł	44	29	27	234
750 tys. - 1249 tys.	38	35	27	312
1250 tys. - 1749 tys.	42	33	25	234
1750 tys. - 2249 tys.	39	39	23	197
2250 tys. i powyżej	38	41	21	200
Ocena własnych war. mater.				
Złe	37	38	25	572
Średnie	40	32	28	450
Dobre	52	31	17	175
Zainteresowanie polityką				
Duże	37	48	15	139
Średnie	42	38	20	553
Małe lub żadne	38	28	34	506
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	24	45	31	54
Raz w tygodniu	43	32	25	707
Kilka razy w roku	41	34	25	307
W ogóle nie uczestniczy	27	50	23	128
Poglądy polityczne				
Lewica	54	28	18	282
Centrum	42	34	24	369
Prawica	29	50	21	252
Trudno powiedzieć	33	29	37	294

Tabela 3. Czy jest Pan(i) zadowolony(a) z tego, że na czele rządu stoi Waldemar Pawlak?

(%)

	Tak	Nie	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	49	33	18	1198
Płeć				
Mężczyźni	53	33	14	538
Kobiety	45	32	22	660
Wiek				
do 24 lat	54	29	17	144
25-34	45	37	18	219
35-44	45	39	16	294
45-54	51	35	15	205
55-64	51	24	25	171
65 lat i więcej	53	26	21	165
Miejsce zamieszkania				
Wieś	61	22	17	456
Miasto do 20 tys.	52	29	19	142
od 21 do 100 tys.	43	37	20	237
101-500 tys.	34	44	22	217
501 tys. i więcej mieszk.	41	44	15	145
Region				
Północny	46	38	16	144
Zachodni	51	35	14	114
Środkowozachodni	53	24	23	182
Środkowy	48	33	19	200
Wschodni	58	25	18	151
Południowo-wschodni	45	35	20	178
Południowo-zachodni	43	39	18	229
Wykształcenie				
Podstawowe	53	23	23	412
Zasadnicze zawodowe	58	25	17	295
Średnie	41	42	17	402
Wyższe	31	59	10	89
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	39	49	13	81
Prac.umysł.niż.szczebła	43	40	17	119
Pracownicy fiz.- umysł.	47	33	20	55
Robotnicy wykwalifikowani	50	32	18	119
Robotnicy niewykwalifik.	46	30	24	80
Rolnicy	79	12	10	90
Prywatni przedsiębiorcy	32	53	15	46
Bierni zawodowo				
Renciści i emeryci	49	28	22	358
Uczniowie i studenci	41	40	19	49
Bezrobotni	52	33	15	117
Gospodynie domowe i inni	47	34	19	81
Dochody na jedną osobę				
Poniżej 750 tys.zł	56	22	23	234
750 tys. - 1249 tys.	53	30	16	312
1250 tys. - 1749 tys.	53	27	19	234
1750 tys. - 2249 tys.	42	43	15	197
2250 tys. i powyżej	35	47	18	200
Ocena własnych war. mater.				
Złe	49	32	20	572
Średnie	48	33	19	450
Dobre	50	36	14	175
Zainteresowanie polityką				
Duże	44	49	7	139
Średnie	52	36	12	553
Małe lub żadne	47	25	28	506
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	29	43	28	54
Raz w tygodniu	53	29	18	707
Kilka razy w roku	51	30	19	307
W ogóle nie uczestniczy	27	56	17	128
Poglądy polityczne				
Lewica	62	30	8	282
Centrum	51	31	17	369
Prawica	38	49	13	252
Trudno powiedzieć	42	24	34	294